

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ

Best Practices in Supervision of the 21st Century Fortifying Teacher's Leadership for Occupational Teaching Experience Trainees at Rajabhat University

สัจจิวรรณ ทรรพวุฒ*

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ จากโรงเรียนกรณีศึกษา 2) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำครู และความต้องการในการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ 3) เพื่อเสนอแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 127 คน สัมภาษณ์ผู้บริหารและครู

โรงเรียนมาตรฐานสากลกรณีศึกษา จำนวน 6 คน และจากการสนทนากลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากโรงเรียนต้นแบบกรณีศึกษาพบว่าสถานศึกษาได้จัดทำคู่มือนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ระเบียบแนวปฏิบัติที่ชัดเจนพร้อมกับวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผลการนิเทศที่ผ่านมา ภาวะผู้นำครู และทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ส่วนรูปแบบการนิเทศจะขึ้นอยู่กับปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศโดยเน้นให้นักศึกษามีจิตวิญญาณความเป็นครู 2) ภาวะผู้นำครู

*อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

และความต้องการในการนิเทศในศตวรรษที่ 21 พบว่า นักศึกษามีภาวะผู้นำครูและความต้องการในการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับ มากทุกด้านเช่นกัน และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการ นิเทศในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครู ประกอบด้วย กำหนดนโยบายการนิเทศและฝึก ประสบการณ์วิชาชีพให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา นักศึกษามีภาวะผู้นำครูและจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นำการจัดความรู้มาเป็นประโยชน์ต่อการกำหนด และสร้างสรรค์การนิเทศในศตวรรษที่ 21 พัฒนา เครือข่ายการนิเทศใช้ระบบสารสนเทศและสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นประโยชน์ต่อการนิเทศพัฒนา ภาวะผู้นำครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ/นิเทศในศตวรรษที่ 21/ ภาวะผู้นำครู/ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

Abstract

The research on best practices in supervision of the 21st century fortifying teacher's leadership for occupational teaching experience trainees at Rajabhat University was aimed 1) to study best practices in supervision of the 21st century fortifying teacher's leadership for occupational teaching experience trainees at the trial schools, 2) to study Teacher's leadership and supervision requirements occupational teaching experience trainees at Rajabhat University, and 3) to propose guidelines on best practices in supervision of the 21st century fortifying teacher's leadership for occupational teaching experience

trainees at Rajabhat University. Data were collected from 127 of those trainees, interviews with 6 executives and teachers in the trial schools, and 12 participants in group discussion by those who were involved in supervision of the occupational teaching experience training. Data collection tools were interview, questionnaire and group discussion recording forms while statistical analysis tools were mean, standard deviation and content analysis.

Results revealed that 1) best practices in supervision of the 21st century fortifying teacher's leadership for occupational teaching experience trainees in the trial schools was found that those trial school had develop a kind of teaching trainee handbook with clearly defined requirements as well as analysis of relevant problems, such as outcomes of past supervision, teacher's leadership and skills on educational knowledge management of the 21st Century, while patterns for supervision would depend on problems and needs of those trainees by emphasizing on developing the teaching spirit, 2) teacher's leadership and requirements in supervision of the 21st were found to be high in general, while all of each aspect consideration were also found to be high, and best practices in supervision of the 21st century fortifying teacher's leadership comprised policy development for supervision and occupational experience training to facilitate students with teacher's leadership, and for

knowledge management of the 21st century, it should be taken into consideration in setting and development of the supervision of the 21st century in developing supervision network using information technology and electronic media for use in supervision of teacher's leadership for occupational teaching experience trainees.

Keywords: Best Practice, Supervision of the 21st Century, Teacher's leadership/ teaching experience training

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันสูงและต้องเร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เพื่อให้สามารถรองรับกับสิ่งที่ท้าทายดังกล่าวได้ โดยเฉพาะกระแสปรับเปลี่ยนสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมในทุกมิติรอบด้าน ดังนั้นการเสริมสร้างองค์ความรู้ (Content Knowledge) ทักษะเฉพาะทาง (Specific Skills) ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expertise) และสมรรถนะของการรู้เท่าทัน (Literacy) จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ต้องเกิดขึ้นกับผู้เรียนในการเรียนรู้ยุคสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการกำหนดยุทธศาสตร์และการสร้างความพร้อมที่จะรับมือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ท้าทายศักยภาพและความสามารถของมนุษย์ที่จะสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลง (สุทัศน์

สังคพันธ์, 2557) การพัฒนาครูจึงเป็นสิ่งที่มีความท้าทายอันส่งผลต่อระบบของการผลิตครูและการพัฒนาครูในระบบให้มีความพร้อมต่อการจัดการศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วดังกล่าว

ครูเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญอย่างมากในการให้การศึกษาเรียนรู้ทั้งในด้านวิชาการ และประสบการณ์ตลอดเป็นผู้เสียสละ ดูแลเอาใจใส่ สั่งสอนอบรมให้เด็กได้พบกับแสงสว่างแห่งปัญญาอันเป็นหนทางแห่งการประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเอง รวมทั้งนำพาสังคมประเทศชาติก้าวไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง (ประชิด สกฤษณ์พัฒน์ และอุดม เขยกีวงศ์, 2549) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าครูมีหน้าที่บทบาทสำคัญต่อคุณภาพการจัดการศึกษา และส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งในศตวรรษที่ 21 ภาวะผู้นำครูถือได้ว่าเป็นความสำคัญที่จะนำไปสู่ความเป็นผู้นำทางวิชาการตามมาตรฐานวิชาชีพและครูมืออาชีพผู้สากลั่นนี้เนื่องจากภาวะผู้นำครูเป็นการแสดงออกของครูในการร่วมกันทำงานอย่างร่วมมือรวมพลังนำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนงานมีความสัมพันธ์ และความเกี่ยวข้องต่าง ๆ ระหว่างครูแต่ละบุคคลภายในสถานศึกษา รวมไปถึงความสามารถของครูในการนำทั้งการนำในห้องเรียน การนำนอกห้องเรียน และการนำครูคนอื่น ๆ โดยปราศจากการใช้อิทธิพลในการกระตุ้น ชักจูงเพื่อนครูให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ และกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เข้าร่วมในการเรียนรู้ร่วมกัน และให้ความร่วมมือรวมพลังในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา (สุวีรัตน์ พัฒนเชียร, 2552) ดังเช่น Fullan (1993) กล่าวถึง ภาวะผู้นำครูว่าประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญที่มีความมุ่งมั่นและพัฒนาตนเองไปสู่ครูมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง และ

สนับสนุนช่วยเหลือผู้อื่นให้สามารถพัฒนาครูไปสู่มืออาชีพด้วย ส่วน Suranna & Moss (2002) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำครูมีคุณลักษณะที่สำคัญคือ เป็นผู้นำทางชีวิตให้กับเพื่อนครู เป็นผู้นำพัฒนาหลักสูตร และเป็นตัวแทนขององค์กรทั้งในโรงเรียนหรือของสมาคมท้องถิ่น

จากบทบาทความสำคัญของครูและครูจะต้องมีภาวะผู้นำครู ท่ามกลางกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารข้ามพรมแดนถึงกันอย่างรวดเร็ว ด้วยภารกิจและความรับผิดชอบต่อคุณภาพของนักเรียน นักศึกษา ซึ่งหากพิจารณาถึงวงจรของระบบครูปัจจุบันที่ประกอบไปด้วยการผลิต การพัฒนา และการใช้ครูพบว่า การผลิตครูมีการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูโดยคุรุสภาและมีสถาบันผลิตครูในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐ เอกชน และคณะสงฆ์ ถึง 77 แห่ง ปี 2553 ทุกชั้นปี จำนวน 123,070 คน สำเร็จการศึกษา 15,466 คน คิดเป็นร้อยละ 12.56 และเข้าใหม่ 47,436 คน คิดเป็นร้อยละ 38.54 พบว่า คุณลักษณะครูที่ต้องการควรเป็นครูที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครูและผู้ใช้ มีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนรู้ ผู้อำนวยการ หน่วยงาน นวัตกรรม ผู้สร้างแรงบันดาลใจ ตามทันเทคโนโลยี มีคุณธรรม มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้และเข้าใจอัตลักษณ์ของความเป็นพลเมืองและพลโลก สอดคล้องการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานความเป็นไทย ที่ต้องธรรมาภิบาลและคัดเลือกให้คนเก่งคนดีมาเป็นครูควบคู่กับการจัดระบบการตอบแทนที่เหมาะสมและศักดิ์ศรีของครูมืออาชีพ ที่ควรปฏิรูประบบการผลิตครูของคุรุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ที่ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ

และความรู้ในรูปแบบของการผลิตและพัฒนาครูให้เป็นผู้จัดการกระบวนการเรียนรู้ แต่การวิเคราะห์สภาพปัญหา ระบบการศึกษาไทยในการจัดการเรียนรู้ ทักษะ 3 กลุ่มที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 คือ การที่ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนด้วยทักษะกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ เพราะครูยังขาดความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอในสาระสำคัญของทักษะกระบวนการที่ต้องสอน โดยเฉพาะทักษะกระบวนการคิด และทักษะกระบวนการทางสังคม (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2557) ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพตามมา

คุรุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งเป็นแหล่งของการผลิตครูวิชาชีพ ที่มุ่งผลิตครูในมิติใหม่ที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ให้บัณฑิตที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และเท่าทันวิทยาการในศตวรรษที่ 21 โดยการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานการณ์จริงด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการที่นักศึกษาครูจะมีสมรรถนะของการเป็นครูวิชาชีพ และภาวะผู้นำครุนั้น การนิเทศมีความสำคัญต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศเป็นการช่วยเหลือสนับสนุนให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพจากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว การเสนอแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศจะนำมาซึ่งวิธีการที่จะทำให้การนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพบรรลุตามเจตนารมณ์ของการผลิตบัณฑิตครูตามหลักการและปรัชญาของคณะคุรุศาสตร์

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

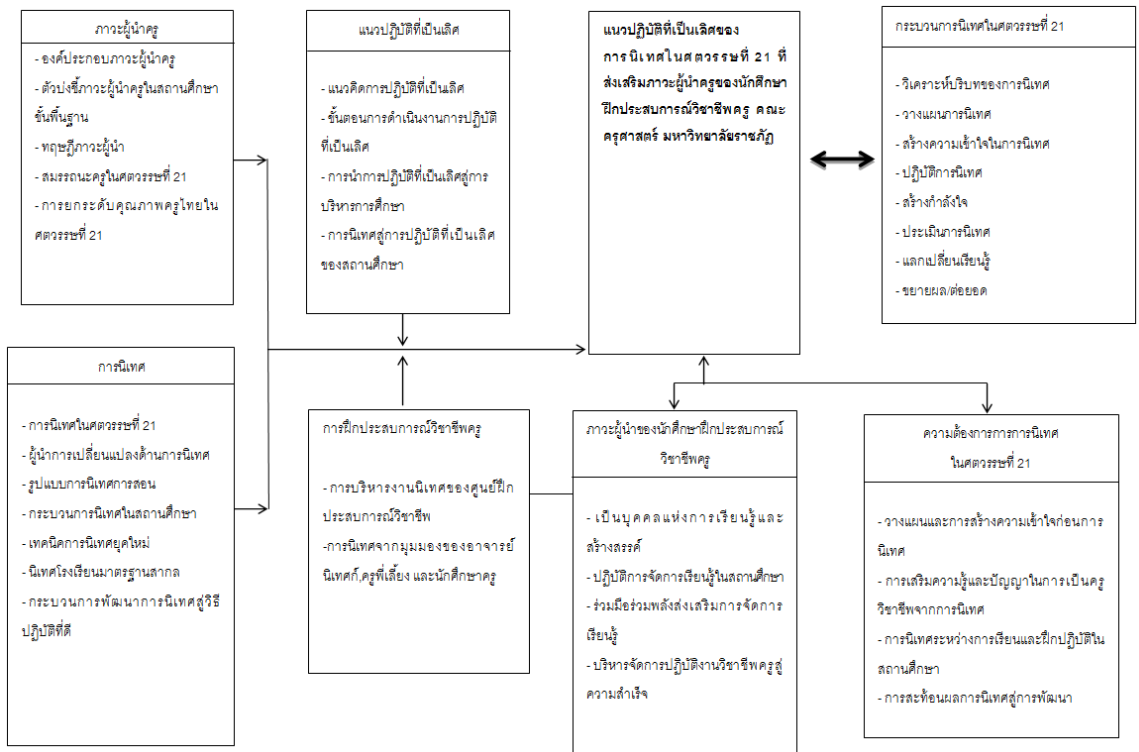
1. เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ จากโรงเรียนกรณีศึกษา

2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำครู และความต้องการในการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ

3. เพื่อเสนอแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 127 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามสาขาวิชา ส่วนผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนต้นแบบกรณีศึกษา (โรงเรียนมาตรฐานสากล) เป็นผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 6 คน และผู้ร่วมสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. แบบสอบถามภาวะผู้นำครูและความต้องการในการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) ตรวจสอบคุณภาพโดยตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน นำผลมาวิเคราะห์ตามเทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามแบบของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .97

2. แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือทั้งสองประเภทตาม

กรอบแนวคิดการวิจัยและตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การดำเนินการวิจัย เริ่มจากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูโรงเรียนมาตรฐานสากล (กรณีศึกษา) เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 พร้อมกับสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู และความต้องการในการนิเทศในศตวรรษที่ 21 จากนั้นดำเนินการสนทนากลุ่มตามกรอบประเด็นการสนทนากลุ่ม เพื่อเสนอแนวปฏิบัติที่ดีของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครู โดยใช้ข้อมูลจากการดำเนินงานวิจัยทั้งสองส่วนในเบื้องต้นประกอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 ใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 และข้อที่ 3 ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโรงเรียนกรณีศึกษา พบว่า

- 1.1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา โรงเรียนกรณีศึกษา 3 แห่ง เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เป็นโรงเรียนต้นแบบเฉพาะทางที่หลากหลาย เช่น ต้นแบบเครือข่ายนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม และศตวรรษที่ 21 นำวิธีการจัดการเรียนการสอนใน

ศตวรรษที่ 21 มาจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดการเรียนรู้ผสมผสานเป็นฐาน การสอนแบบโครงงาน และ STEM Education เป็นต้น ขณะเดียวกันมีระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยยึดแนวทางของโรงเรียนมาตรฐานสากลที่เป็นระบบและมีกระบวนการและตัวชี้วัดคุณภาพที่นำไปสู่การนิเทศได้ประสบผลสำเร็จ

1.2 แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการนิเทศใน

ศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพบว่า สถานศึกษาได้จัดทำคู่มือนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเป็นครู แบบฟอร์มและตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การจัดทำโครงการวิชาการและพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาสร้างความเข้าใจส่วนการดำเนินงานนิเทศนั้น ได้มีการวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ เช่น แนวทางการนิเทศของโรงเรียน และมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการนิเทศการฝึกประสบการณ์ที่ผ่านมา ภาวะผู้นำครู การเป็นครูมืออาชีพ และทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กำหนดคุณสมบัติครูที่เลี้ยงที่ชัดเจนที่เป็นครูมืออาชีพ ส่วนการปฏิบัติการนิเทศนั้นจะมีการนิเทศแบบไม่เป็นการ และทางการ ซึ่งการนิเทศที่นำมาใช้ และเหมาะสมกับนักศึกษา คือ แบบกัลยาณมิตร และแบบสอนแนะ ขณะเดียวกันมีการเสริมสร้างกำลังใจโดยวิธีการตามธรรมชาติ พุดคุยให้กำลังใจ ผนวกกับให้นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครู ส่วนสิ่งที่ส่งเสริมให้การนิเทศ ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การนิเทศ โดยเน้นให้นักศึกษามีจิตวิญญาณความเป็นครู พร้อมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งใหม่ ให้ความสำคัญการมีภาวะผู้นำครูที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การมีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถสื่อสารใช้

เทคโนโลยี และบูรณาการศาสตร์ต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้

2. ภาวะผู้นำครูและความต้องการในการ

นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า

2.1 ภาวะผู้นำครูของนักศึกษาฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครู

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน

ภาวะผู้นำครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	สภาพเป็นจริง		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
ด้านบุคคลแห่งการเรียนรู้และสร้างสรรค์	4.32	0.501	มาก
ด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา	4.24	0.493	มาก
ด้านร่วมมือร่วมพลังส่งเสริมการจัดการเรียนรู้	4.38	0.498	มาก
ด้านบริหารจัดการปฏิบัติงานวิชาชีพครูสู่ความสำเร็จ	4.34	0.515	มาก
รวม	4.32	0.444	มาก

จากตาราง ภาวะผู้นำครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยภาพรวมทุกด้านพบว่า มีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีภาวะผู้นำครูในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านร่วมมือร่วมพลังส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ด้านบริหารจัดการปฏิบัติงานวิชาชีพครูสู่ความสำเร็จ ด้านบุคคลแห่งการเรียนรู้และสร้างสรรค์ และด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

2.2 ความต้องการในการนิเทศการฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครู ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตารางที่ 2 ความต้องการในการนิเทศการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู ในศตวรรษที่ 21
ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
จำแนกเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน

การนิเทศการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู ในศตวรรษที่ 21	ความต้องการ		ความ หมาย
	\bar{X}	S.D.	
ด้านการวางแผนและสร้างความรู้ ความเข้าใจก่อนการนิเทศ	4.25	0.556	มาก
ด้านการเสริมภาวะผู้นำครูในการ เป็นครูวิชาชีพ	4.12	0.613	มาก
ด้านนิเทศระหว่างเรียนและฝึก ปฏิบัติในสถานศึกษา	4.28	0.533	มาก
ด้านสะท้อนการนิเทศสู่การพัฒนา	4.22	0.609	มาก
รวมทุกด้าน	4.22	0.522	มาก

จากตาราง ความต้องการในการ
นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในศตวรรษที่ 21
โดยภาพรวมและทุกด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความ
ต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านนิเทศ
ระหว่างเรียนและฝึกปฏิบัติในสถานศึกษา ด้านการ
วางแผนและสร้างความรู้ความเข้าใจก่อนการนิเทศ ด้าน
สะท้อนการนิเทศสู่การพัฒนา ส่วนด้านที่มีความ
ต้องการต่ำที่สุด คือ ด้านการเสริมภาวะผู้นำครูในการ
เป็นครูวิชาชีพ

3. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศใน
ศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครู ของนักศึกษาฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ

แนว ปฏิบัติ ที่เป็นเลิศ	โรงเรียนร่วมพัฒนา วิชาชีพครู	คณะครุศาสตร์
1. ด้าน วิเคราะห์ บริบทการ นิเทศ	1.1 วิเคราะห์ผลการ นิเทศการฝึก ประสบการณ์ที่ผ่านมา 1.2 วิเคราะห์ผลการ จัดการเรียนรู้และ พัฒนาการของนักเรียน 1.3 วิเคราะห์ภาวะผู้นำ นักศึกษาครูที่ส่งเสริม การเป็นครูวิชาชีพ	1.1 วิเคราะห์เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ของคณะครุศาสตร์ 1.2 วิเคราะห์นโยบายการนิเทศของ คณะครุศาสตร์และโรงเรียนร่วม พัฒนาวิชาชีพ 1.3 วิเคราะห์ผลการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูและการนิเทศที่ผ่านมา 1.4 วิเคราะห์การนิเทศที่ส่งเสริม ภาวะผู้นำครู
2. ด้านการ วางแผน และ กำหนด รูปแบบการ นิเทศ	2.1 กำหนดนโยบาย และแนวทางการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู และการนิเทศ 2.2 กำหนดคุณสมบัติ ของครูพี่เลี้ยงนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2.3 จัดทำคู่มือ นักศึกษาฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู และเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2.4 ศึกษารูปแบบการ นิเทศที่ประสพ ความสำเร็จส่งเสริม ภาวะผู้นำครู	2.1 กำหนดนโยบายและแนวทางการ ฝึกประสบการณ์และการนิเทศที่ สอดคล้องกับเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ คณะครุศาสตร์ และภาวะผู้นำครู 2.2 พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการ นิเทศเน้นภาวะผู้นำครู 2.3 จัดทำคู่มือการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพและเอกสารประกอบ 2.4 พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการ นิเทศและการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพส่งเสริมภาวะผู้นำครู
3. ด้าน สร้าง ความรู้ ความเข้าใจ ในการ นิเทศ	3.1 ประเมินเทคนิควิธีการเกี่ยวกับ ข้อมูลพื้นฐาน สถานศึกษา วัฒนธรรม องค์กร การปฏิบัติตน และการปฏิบัติบทบาท หน้าที่ครู 3.2 ฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระและ ครูพี่เลี้ยง ชี้แจงสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับ แนวปฏิบัติการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู	3.1 ประเมินเทคนิคการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ 3.2 ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โรงเรียนร่วมพัฒนาหัวหน้ากลุ่มสาระ ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศที่เกี่ยวข้อง การจัดทำกิจกรรมนักศึกษาและการ นิเทศส่งเสริมภาวะผู้นำครู 3.3 จัดทำระบบสารสนเทศการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ การนิเทศ การ ส่งเสริมภาวะผู้นำครู และแลกเปลี่ยน เรียนรู้

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ	โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู	คณะครุศาสตร์	แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ	โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู	คณะครุศาสตร์
4. ด้านการนิเทศ	4.1 วิเคราะห์ความต้องการในการนิเทศเป็นรายบุคคลและกลุ่มบุคคล 4.2 นำระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา และเครือข่ายมาสนับสนุนการนิเทศเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำครู 4.3 นำการนิเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาภาวะผู้นำครูและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมาใช้	4.1 กำกับและติดตามโรงเรียนร่วมพัฒนาและอาจารย์นิเทศก์ดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่อง 4.2 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การนิเทศ และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครู 4.3 จัดกิจกรรมเสริมความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำครู 4.4 ใช้ระบบสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ในการนิเทศ	6. ด้านประเมินการนิเทศ	6.1 จัดประชุมแลกเปลี่ยนสะท้อนการนิเทศที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครู ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือ / และระดับการศึกษา 6.2 จัดสนทนากลุ่มนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสะท้อนผลการนิเทศ	6.1 จัดประชุมปฏิบัติการสะท้อนผลการประเมินการนิเทศ 6.2 สurveyความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการนิเทศ 6.3 นำผลการประเมินมาพัฒนารูปแบบการนิเทศส่งเสริมภาวะผู้นำครู
5. ด้านการสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศ	5.1 ผู้บริหารและครูที่เลี้ยงชักถามพูดคุย ให้คำแนะนำแก้ปัญหาทั้งในเรื่องส่วนตัว ดำรงชีวิตและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 5.2 ส่งเสริมให้นักศึกษามีความมั่นใจในภาวะผู้นำในการปฏิบัติหน้าที่ครู โดยให้เข้าร่วมประชุม อบรม ศึกษาดูงาน เช่นเดียวกับครูประจำการ	5.1 ผู้นิเทศใช้วิธีการเสริมแรงที่เหมาะสมกับนักศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จ 5.2 สร้างโอกาสให้นักศึกษาได้พบครูต้นแบบ ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน 5.3 จัดประกวดผลงานและมอบรางวัลแก่นักศึกษาที่มีผลงานดีเด่น แต่ละกลุ่มสาระหรือระดับการศึกษา	7. ด้านสะท้อนผลการเรียนรู้และขยายผลต่อยอด	7.1 จัดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงผลงานจัดการเรียนรู้ และ / หรือนวัตกรรมการเรียนรู้ 7.2 ส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้นำสร้างสรรค์โครงการวิชาการ หรือโครงการกิจกรรมสำคัญของสถานศึกษา	7.1 จัดสถานที่ หรือเวทีให้นักศึกษานำเสนอผลงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 7.2 จัดสัมมนาการนิเทศและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาผลงานนักศึกษาแนวทางการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการนิเทศ

อภิปรายผล

ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลจำแนกตามผลการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ จากโรงเรียนกรณีศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่มีลักษณะเด่นในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่าโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพที่เป็นโรงเรียนกรณีศึกษา มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการนิเทศนั้น ได้มีการจัดทำคู่มือนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งมีรายละเอียดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ครู แบบฟอร์มและตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การจัดทำโครงการวิชาการและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งแนวทางของการนิเทศ ซึ่งการจัดทำคู่มือนั้นเป็นส่วนที่สำคัญที่จะทำให้ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างเรียน และสถานศึกษาได้มีความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติตน และไปตามมาตรฐานการ ฝึกประสบการณ์และการนิเทศ ซึ่งในส่วนของจัดทำคู่มือนั้นเป็นแนวคิดสู่การปฏิบัติรูปธรรมอย่างมีคุณภาพเช่นเดียวกับโรงเรียนมาตรฐานสากลที่เน้นทักษะในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ; 2553) ทั้งนี้เนื่องจากการจัดทำคู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มีเจตนารมณ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทาง แนวทางการดำเนินการหรือวิธีการ และเป้าหมายความสำเร็จ ของการนิเทศและพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของคู่มือสำหรับการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการนิเทศนั้นพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ด้วย

การปฐมนิเทศด้วยตนเองซึ่งถือว่า ความเข้าใจในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการนิเทศนั้น จะทำให้นักศึกษาได้ประสบความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รวมทั้งเป็นครูที่ดีในอนาคต ทั้งนี้สอดคล้องกับบทบาทของผู้บริหาร ของฝ่ายบริหาร กับการนิเทศภายในตามแนวทางการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้แก่ 1) สร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียน เห็นความสำคัญและมีความมั่นใจในการนิเทศภายในโรงเรียนที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา 2) เสริมสร้างบรรยากาศในการนิเทศภายในที่เป็นไปในลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู โดยให้การยอมรับ ให้เกียรติ จริงใจ ไว้วางใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลและร่วมมือกันรวมทั้งให้ช่วยเหลือ แนะนำให้คำปรึกษา ตลอดจนอำนวยความสะดวกและประสานงานฝ่ายต่างๆ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6,ม.ป.ป) บทบาทดังกล่าวได้เอื้ออำนวยต่อการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามมา รวมทั้งเป็นไปตามสาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา (ออนไลน์,2558) ในส่วนของมาตรฐานความเป็นผู้นำทางวิชาการ ข้อ (3) การนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้บริหารจัดการการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพและมาตรฐานการบริหารสถานศึกษา ข้อ (2) การบริการงานวิชาการเพื่อคุณภาพและความเป็นเลิศ

การนิเทศที่สถานศึกษานำมาใช้มีเทคนิค นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ การนิเทศแบบกัลยาณมิตร ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจความต้องการในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้านนิเทศระหว่างเรียน และฝึกปฏิบัติในสถานศึกษา

พบว่า นักศึกษามีความต้องการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร และรู้สึกอบอุ่นที่จะช่วยดูแลให้ความช่วยเหลืออยู่ในระดับความต้องการมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนิเทศแบบกัลยาณมิตรเป็นการนิเทศที่ผู้นิเทศสร้างความสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ มีความอดทน เมตตา และจริงจังเน้นการสร้างศรัทธาสถิตการสอนโดยให้เห็นว่าการสอนที่เน้นผู้เรียนนั้นสามารถปฏิบัติได้จริง มีการพบปะกันเป็นประจำ และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันพร้อมกับมีการติดตามประเมินผลตลอดกระบวนการนิเทศ (อัญชลี ธรรมะวิสิฏกุล, 2557)

2. ภาวะผู้นำและความต้องการในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครู ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ภาวะผู้นำของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครู โดยรวมทุกด้านมีอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีภาวะผู้นำครูอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่วมมือร่วมพลังส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ด้านบริหารจัดการปฏิบัติงานวิชาชีพอครูสู่ความสำเร็จ ด้านบุคคลแห่งการเรียนรู้และสร้างสรรค์ และด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการผลิตรายของคณะครุศาสตร์ นอกเหนือจากการคำนึงการจัดการเรียนการสอน ฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครู และกิจกรรมพัฒนานักศึกษาครู ให้มีสาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพอครูตามมาตรฐานวิชาชีพอครูครุสภาแล้ว ยังได้จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 และพัฒนาให้นักศึกษามี

คุณลักษณะบัณฑิตครูศาสตร์ที่พึงประสงค์ ได้แก่ มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการทำงานร่วมกันกับผู้เรียนและผู้ร่วมงานทุกกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา การแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการแสวงหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมและปฏิบัติได้ตลอดจนมีความรอบรู้และมีความสามารถประยุกต์ความเข้าใจอันต้องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556) ส่วนความต้องการในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครู ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครู พบว่า นักศึกษาที่มีความต้องการโดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การวางแผนและการสร้างความรู้เข้าใจก่อนการนิเทศ การเสริมภาวะผู้นำครูในการเป็นครูวิชาชีพอครู ระหว่างเรียนและฝึกปฏิบัติในสถานศึกษา รวมทั้งการสะท้อนการนิเทศสู่การพัฒนาทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนิเทศมีบทบาทสำคัญ ที่จะทำให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครูได้ปฏิบัติหน้าที่ครู และหน้าที่ส่งเสริมความเป็นครูได้ประสบผลสำเร็จ กล่าวคือผู้นิเทศจะดำเนินการนิเทศด้วยวิธีการช่วยเหลือสนับสนุน แนะนำให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครูได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ปรับปรุงตนเอง และกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยเฉพาะในปัจจุบันที่การจัดการเรียนรู้เน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นักศึกษาต้องการความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ การนิเทศในศตวรรษที่ 21 จึงมีความจำเป็นต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครูอย่างยิ่ง

3. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพอครู พบว่า เริ่มต้นจากการวิเคราะห์

นโยบายของการนิเทศทั้งของสถานศึกษาและศูนย์ฝึก
 ประสพการณ์วิชาชีพครู ผลการนิเทศนักศึกษาฝึก
 ประสพการณ์วิชาชีพครูที่ผ่านมา ผลจากการจัด
 การศึกษาโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ภาวะผู้นำ และ
 เทคนิคการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการ
 วิเคราะห์บริบทของการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งที่มี
 ความสำคัญต่อการนำไปสู่การวางแผนและกำหนด
 รูปแบบของการนิเทศฝึกประสพการณ์วิชาชีพครู ให้
 สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา เอกลักษณ์ อัครลักษณ์
 การผลิตครูคณะครุศาสตร์ มาตรฐานวิชาชีพครูให้ม
 ความเหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาภาวะผู้นำครู
 และการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับ
 แนวคิดของ (Harris,1985) ที่กล่าวถึงกระบวนการ
 นิเทศที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศการเรียน
 การสอนในชั้นตอนแรกจะเป็นการประเมินสภาพการ
 ทำงานประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการศึกษา
 หรือพิจารณาธรรมชาติและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง
 ๆ สิ่งต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบถี่ถ้วนทบทวนและ
 ตรวจสอบสิ่งต่าง ๆ ด้วยความระมัดระวัง และวัด
 พฤติกรรมการทำงาน สำหรับกรณีระหว่างกา
 เรียนและฝึกปฏิบัติในสถานศึกษา การนิเทศที่ส่งเสริม
 ภาวะผู้นำนักศึกษา และการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่
 21 ที่สำคัญคือ การนิเทศแบบสอนแนะ ทั้งนี้อาจเป็น
 เพราะการนิเทศแบบสอนแนะ เป็นการสร้างความ
 ความสัมพันธ์และความไว้วางใจ เสริมพลังอำนาจให้ผู้
 ได้รับการนิเทศได้ค้นพบพลังและวิธีการทำงานของ
 ตนเอง ทำอย่างเป็นระบบ ด้วยการชี้แนะแบบมี
 เป้าหมายหรือจุดเน้นร่วมกัน ภายใต้บริบทของโรงเรียน
 ซึ่งเป็นการชี้แนะที่สามารถนำไปใช้ได้จริง รวมทั้งมีการ
 ทบทวนและสะท้อนผลของการดำเนินงาน (อาฟฟาน
 เจตะตะ,2557) ซึ่งจากการสำรวจความต้องการในการ

นิเทศการฝึกประสพการณ์วิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21
 ของนักศึกษาฝึกประสพการณ์วิชาชีพครู ในส่วนที่
 เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำครู พบนักศึกษามีความต้องการ
 ในระดับมาก ได้แก่ การนิเทศควรคำนึงถึงการพัฒนา
 ความเป็นผู้นำครูของนักศึกษาให้เกิดขึ้นในตัวผู้ได้รับ
 การนิเทศ ซึ่งการนิเทศแบบสอนแนะจึงมีความจำเป็น
 ต่อการนิเทศอีกแบบหนึ่ง ที่เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศใน
 การพัฒนาภาวะผู้นำครู ซึ่งนักศึกษาให้ความสำคัญกับ
 ภาวะผู้นำครู อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำครูเป็นการ
 แสดงออกของครูในการร่วมกันทำงานอย่างร่วมมือร่วม
 พลังนำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกัน โดยปราศจากการใช้
 อิทธิพลในการกระตุ้นชักจูงเพื่อนครูให้เกิดการ
 เปลี่ยนแปลง มีความรับผิดชอบต่อความตัดสินใจ และ
 กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาเข้าร่วมในการเรียนรู้
 ร่วมกัน และให้ความร่วมมือร่วมพลังในการปฏิบัติงาน
 เพื่อพัฒนาสถานศึกษา (สุรรัตน์ พัฒนเกียรติ, 2552)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู
 ของนักศึกษาฝึกประสพการณ์วิชาชีพครู ด้านบุคคล
 แห่งการเรียนรู้พบข้อที่มีค่าต่ำสุด คือความสามารถ
 ริเริ่มสร้างสรรค์ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ ดังนั้นในการ
 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชานั้น
 ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับผลการเรียนรู้ในส่วนของ
 ทักษะทางปัญญาในการคิดวิเคราะห์ คติวิเคราะห์
 สร้างสรรค์เชื่อมโยงสู่การทำวิจัย โดยมอบหมายงานให้
 พัฒนานักวิชาชีพ ผวนอกกับทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง
 บุคคลและความรับผิดชอบในการเอื้อประโยชน์ต่อ
 สังคม

1.2 ผลจากการวิจัยความต้องการในการนิเทศการฝึกประสบการณ์ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ข้อที่นักศึกษาที่มีความต้องการมากที่สุดคือ นำผลสะท้อนผลการเรียนรู้ในการพัฒนางานนิเทศอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น คณะครุศาสตร์และโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ควรดำเนินการบริหารจัดการนิเทศเชิงรุกด้วยการลำดับความสำคัญของการนิเทศ พร้อมกับให้คำปรึกษาแนะนำอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการต่อเนื่อง เพื่อให้ศึกษานิเทศก์มั่นใจอบอุ่นใจและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้สำเร็จ

1.3 จากแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ การนิเทศในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมภาวะผู้นำครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า รูปแบบการนิเทศที่สำคัญที่พืงนำมาใช้คือการนิเทศแบบสอนแนะ ดังนั้น คณะครุศาสตร์ควรสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนิเทศแบบนี้ ทั้งในส่วนของผู้ให้การนิเทศและรับการ

นิเทศเพื่อให้การนิเทศเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 การวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการและพัฒนาตัวชี้วัดการบริหารงานนิเทศในศตวรรษที่ 21 ของศูนย์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

2.2 ปัจจัยของการนิเทศในโรงเรียนมาตรฐานสากลที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

2.3 กลยุทธ์ในการเสริมสร้างพลังในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อสร้างสรรคนวัตกรรมจัดการเรียนรู้สู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กิตติกร คัมภีร์ปรีชา. (2557). การวิจัยและพัฒนาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบผสมผสานการเป็นพี่เลี้ยงและการชี้แนะทางปัญหาโดยใช้กลุ่มสำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1.
- เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, สำนักงาน. (ม.ป.ป.). คู่มือการนิเทศภายในปีการศึกษา 2554-2557. โรงเรียนประชาสามาสัย ฝ่ายมัธยมรัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ โรงเรียนมาตรฐานสากล ฉะเชิงเทรา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.
- ประชิด สกุนะพัฒน์ และอุดม เขยกิจวงศ์. (2549). วันสำคัญ. กรุงเทพฯ: ภูมิปัญญา.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2556). รายงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาเพื่อส่งเสริมสถาบันผลิตครูสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ : กรอบจัดกลุ่มคุณภาพสถาบันผลิตครูสำหรับประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุทัศน์ สังคะพันธ์. (2557). ทำไมต้องทักษะในศตวรรษที่ 21 ในบทความทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุวีรัตน์ พัฒนเจริญ. (2552). **ต้นแบบความสามารถทางภาวะผู้นำครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต บัณฑิต บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อาฟฟาน เจตะ. (2557). **เทคนิคการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ: (Coaching)**. จาก Km.pattaiz.go.th/reasch/1258523739_รายการ...doc.

Fullan, Michael G. (1993, March). Why Teachers Must Become Change Agents. *Educational Leadership*. 50(7), 1-12.

Harris, Ben M. (1985). *Supervisory Behavior in Education*. (3 nd ed.). Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc.

Suranna, K.J., & Moss, D.M. (2002). *Exploring teacher Leadership in context of teacher preparation*. Paper presented at the annual meeting of Educational Research Association, New Orleans. LA.